

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege privind modificarea Legii nr. 219/2018 cu
privire la Inspectoratul General de Carabinieri

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

1.1 Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Autor: Ministerul Afacerilor Interne

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1 Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

În scopul stabilirii unei baze juridice și organizatorice a activității Inspectoratului General de Carabinieri, la 08 noiembrie 2018, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 219 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, fiind abrogată Legea nr. 806/1991 cu privire la trupele de carabinieri (trupele interne) ale Ministerului Afacerilor Interne.

Legea cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri (*în continuare – IGC*) a fost elaborată și promovată de către Ministerul Afacerilor Interne (*în continuare – MAI*), în contextul în care, Ministerul a demarat un proces amplu de reformare a sistemului afacerilor interne, cu scopul de a constitui un sistem de ordine și securitate publică integrat, interoperabil și compatibil, capabil să asigure servicii publice de calitate pentru protecția persoanei, siguranța societății și statului, precum și creșterea nivelului de încredere a populației în organele de drept.

De asemenea, adoptarea Legii menționate *supra*, a avut drept scop transformarea Trupelor de Carabinieri într-o structură polițienească profesionistă cu statut militar, modernă, eficientă și eficientă, transparentă, capabilă să realizeze serviciul public de calitate în beneficiul comunității și să asigure nivelul înalt de siguranță individuală și colectivă la standardele europene, în situații de normalitate, situații specifice și situații de criză de ordine publică și, totodată, să execute atribuțiile prevăzute de lege în situații de urgență, de asediu și de război.

Prin urmare, în vederea punerii în aplicare a prevederilor Legii nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, MAI a elaborat și a promovat proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General de Carabinieri (Hotărârea Guvernului nr. 332/2019), prin care a fost aprobat Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea IGC, structura și organigrama acestuia, cu stabilirea efectivului-limită a autorității administrative în număr de 1187 de unități.

Astfel, prin Regulamentul vizat, a fost stabilită misiunea, funcțiile, domeniile de activitate, atribuțiile, drepturile, precum și modul de organizare și funcționare a Inspectoratului, fiind asigurată transpunerea exhaustivă a normelor prevăzute în Legea nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri.

Subsidiar, în vederea uniformizării cadrului normativ de rigoare, prin Hotărârea Guvernului nr. 214/2019 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului, au fost operate modificări la o serie de acte normative, după cum urmează:

- anexa nr. 18 la Hotărârea Guvernului nr. 351/2005 cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile;

- Regulamentul cu privire la încorporarea cetățenilor în serviciul militar în termen sau în cel cu termen redus, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 864/2005;
- Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941/2006;
- Hotărârea Guvernului nr. 778/2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia;
- anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 1001/2011 privind punerea în aplicare a unor acte legislative;
- anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 474/2014 cu privire la aprobarea Nomenclatorului mijloacelor speciale, al tipurilor de arme de foc și al munițiilor aferente, precum și a regulilor de aplicare a acestora;
- anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 266/2016 cu privire la lista serviciilor publice desconcentrate administrate în mod direct/din subordinea ministerelor și altor autorități administrative centrale;
- Regulamentul-cadru privind suportul țării-gazdă în situații excepționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 408/2017;
- Hotărârea Guvernului nr. 53/2018 cu privire la Centrul integrat de pregătire pentru aplicarea legii al Ministerului Afacerilor Interne;
- Regulamentul privind cerințele generale de echipare a autovehiculelor cu regim prioritar de circulație și a autovehiculelor speciale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 500/2018;
- Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației unice de asigurare obligatorie de stat a vieții și sănătății militarilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 983/2018.

Totodată, prin Hotărârea Guvernului nr. 120/2021, au fost aprobate normele de asigurare cu echipament a militarilor din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri pe timp de pace, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 297/2022, au fost operate modificări la anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 266/2016 cu privire la lista serviciilor publice desconcentrate administrate în mod direct/din subordinea ministerelor și altor autorități administrative centrale.

În această ordine de idei, ținându-se cont de multitudinea actelor normative aprobate, care vin să uniformizeze cadrul normativ de referință, precum și de faptul că în procesul de aplicare a Legii nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, au apărut anumite deficiențe și neclarități, în ceea ce privește componentele de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice și delimitarea acestora între Poliție și Carabinieri, s-a decis amendarea cadrului normativ la condițiile existente.

Pe cale de consecință, proiectul a fost elaborat din propria inițiativă pentru soluționarea deficiențelor sau lacunelor legislative identificate, dar și din perspectiva reglementării procesului de regionalizare a sistemului de ordine și securitate publică.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În procesul de implementare a prevederilor Legii nr. 219/2018, au fost constatate anumite viduri în reglementare, anumite norme sau dovedit a fi neclare, iar altele derogatorii de la tratatele internaționale la care Republica Moldova este

parte (referitor la reglementarea prin hotărâre de Guvern a misiunilor diplomatice, paza cărora se asigură de către Inspectoratul General de Carabinieri), etc.

Pentru sistematizare și fundamentare, Ministerul Afacerilor Interne a elaborat o analiză comprehensivă și transversală a gradului de implementare a Legii nr.219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, prin care au fost evidențiate normele implementate cu succes, normele care necesită îmbunătățire și normele care urmează a fi reglementate în premieră, pentru ajustarea cadrului legal la realitățile și necesitățile activităților de zi cu zi.

Astfel, principalele finalități ale acestui proiect de lege sunt:

- asigurarea caracterului complet și obiectiv de punere în aplicare a Legii nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratului General de Carabinieri;
- ajustarea cadrului normativ aferent activității Carabinierilor, în vederea continuării procesului de reformare și dezvoltare instituțională;
- oportunitatea instituirii companiilor mobile de intervenție, în măsura în care acestea să răspundă necesităților de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice pe întreg teritoriu al țării;
- asigurarea sprijinului pentru Poliție în activitățile de menținere a ordinii și securității publice;
- reglementarea componentei de coordonare și comandă operativă a Inspectoratului General de Carabinieri, în procesul de asigurare și restabilire a ordinii și securității publice;
- îmbunătățirea segmentului de protecție a Carabinierului;
- înlăturarea neajunsurilor constatate și evidențiate în Raportul privind Analiza Funcțională a Inspectoratului General de Carabinieri, realizată de către experți internaționali, urmare operaționalizării Inspectoratului potrivit noilor prevederi.

<https://www.dtc.gov.md/sites/default/files/document/attachments/RAPORT%20AF%20IGC%202019.pdf>

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Printre principalele prevederi care se propun a fi reglementate, se referă la modificarea articolului 2 din Lege, care oferă claritate locului și rolului IGC în sistemul afacerilor interne și în stat, atât pe timp de pace, care exercită atribuții polițienești, cât și pe timp de asediu sau de război, care exercită atribuții militare specifice Forțelor Armate.

În această ordine de idei, potrivit Legii nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, una din funcțiile IGC, se referea la asigurarea protecției obiectivelor de importanță deosebită a căror listă este aprobată de Guvern. Respectiv, reieșind din capacitățile actuale ale IGC, urmare reformei Trupelor de Carabinieri, lista obiectivelor de importanță deosebită nu a fost aprobată de Guvern, fapt ce face ca norma vizată să fie inaplicabilă, această reglementare fiind exclusă din conținutul legii.

Reieșind din considerentul că, evidența obiectivelor de infrastructură critică a fost preluată de către Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, pentru a asigura suportul necesar în domeniul prevenirii și combaterii terorismului, IGC va asigura, la solicitarea Comandamentului Operațional Antiterorist, regimul sporit de pază a obiectivelor de infrastructură critică și a obiectivelor cu statut diplomatic, pe

timpul desfășurării operației antiteroriste.

Prin urmare, potrivit proiectului, IGC are obligația de a asigura paza, protecția și apărarea obiectivelor diplomatice, a obiectivelor și bunurilor proprii și transporturilor speciale”.

În lumina necesităților, se propune modificarea articolului 9 din Lege, care stabilește structura IGC, pentru a o aduce în concordanță cu reglementările actuale în materia structurii organizatorice a IGC.

Astfel, se propune modificarea art. 9 alineatul (1), care va avea următorul cuprins:
„(1) Inspectoratul General de Carabinieri are următoarea structură:

- a) Comandamentul General;
- b) direcții regionale cu unități militare din subordine, inclusiv companii mobile de intervenție;
- c) Centrul de pregătire și perfecționare a carabinierilor;
- d) subdiviziuni cu destinație specială;
- e) subdiviziuni de suport operațional”.

Prin modificarea acestui articol se aduce o claritate esențială în structura organizatorică a IGC, respectiv, nu se urmărește scopul înființării altor structuri noi.

Astfel, raționamentul propus, derivă din faptul că, actualmente în subordinea IGC își desfășoară activitatea Direcțiile regionale „Centru”, „Nord” și „Sud” cu statut de personalitate juridică și dispun de conturi trezoreriale.

Unitățile militare sunt structuri subordonate cu competență teritorială generală, după cum urmează:

- a) unitatea militară 1003 se află în subordinea Direcției regionale „Nord”;
- b) unitățile militare 1001 și 1002 sunt subordonate Direcției regionale „Centru”;
- c) unitatea militară 1045 este subordonată Direcției regionale „Sud”.

În formula descrisă a structurii IGC, se impune excluderea lit. c) (*unități militare*) din alin. (1) al Legii și includerea acestora prin modificarea lit. b) din același alineat cu următorul text: „b) direcții regionale cu unități militare din subordine.”.

Reieșind din prerogativele statului, în contextul în care se impune asigurarea reacționării eficiente și prompte la solicitările cetățenilor, iar timpul de reacție să fie redus până la maxim 15 minute, în funcție de așezarea geografică a structurilor subordonate Direcțiilor regionale ale IGC, urmează a fi înființate 5 companii mobile de intervenție, care să asigure acoperirea regională pentru zonele Căușeni, Cahul, Ungheni, Orhei și Edineț. În acest context, companiile mobile de intervenție vor fi înființate din statul de personal și efectivul limită existent al IGC, **fapt ce nu implică cheltuieli suplimentare din bugetul de stat.**

Pe cale de urmat, aceste companii mobile de intervenție, vor fi instituite la nivelul unităților militare, fără a opera modificări în statul de personal și fără cheltuieli suplimentare din bugetul de stat.

Totodată, prin proiect se propune reglementarea activității Centrului de pregătire și perfecționare a carabinierilor, care este entitatea responsabilă de formarea profesională în cadrul IGC.

De menționat că, această subdiviziune **nu necesită a fi înființată**, întrucât entitatea își desfășoară activitatea la moment, în calitate de structură de profil subordonată IGC, cu competență teritorială generală, fără personalitate juridică denumit Centrul de instrucție (UM 1006) prin Hotărârea Guvernului nr. 332/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General de Carabinieri. În

acest sens, prin amendarea respectivă, se urmărește doar uniformizarea cadrului normativ relevant domeniului, redenumind entitatea existentă deja, accentuând astfel atribuțiile specifice de formare continuă a carabinierilor, aliniindu-se la standardele internaționale și comunitare.

Necesită a menționa că, potrivit art. 9 alin. (5) din Legea nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, doar Comandamentul General și Direcțiile regionale sunt persoane juridice și dispun de conturi trezoreriale, respectiv, celelalte entități sunt subdiviziuni și structuri subordonate, cu competență teritorială generală.

De asemenea, în articolul 9, se propune a reglementa că, Regulamentul de organizare și funcționare al Inspectoratului General de Carabinieri și efectivul-limită pe timp de pace se aprobă de către Guvern, iar efectivul limită al Inspectoratului General de Carabinieri pe timp de asediu și război se aprobă în condițiile Legii nr. 345/2003 privind apărarea națională, după coordonarea prealabilă cu Statul Major General al Forțelor Armate, componentă care se face judicios a fi reglementată, în virtutea mandatului Inspectoratul General de Carabinieri de exercitare, pe timp de pace, a atribuțiilor de ordine și securitate publică, iar pe timp de asediu sau de război, a atribuțiilor specifice Forțelor Armate.

Necesită a scoate în evidență o lacună legislativă, reglementată de articolul 11 alin. (2) lit. f), care se referă la condițiile cumulative ce urmează să le întrunească Comandantul general pentru a fi numit în funcție. Una din aceste condiții este să fie apt din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției, conform deciziei Comisiei medicale a Ministerului Afacerilor Interne.

Această normă este transversal opusă normelor de rigoare, întrucât statutul Carabinierului este „dual”, iar pentru încadrarea în funcție cu statut militar, acesta urmează să fie supus examenului medical de către Comisia medico-militară a Inspectoratului General de Carabinieri, care este diferită de cea a Ministerului Afacerilor Interne.

Astfel, pentru a fi numit în funcție, Comandantul general al Inspectoratului General de Carabinieri trebuie să fie apt din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției, conform deciziei Comisiei medico-militare a Inspectoratului General de Carabinieri.

Cu referință la articolul 18, ce reglementează componenta de formare profesională inițială a carabinierilor, conform legislației actuale, formarea se efectuează în cadrul instituțiilor de învățământ din domeniul militariei, securității și ordinii publice sau, după caz, în alte instituții de învățământ.

În această ordine de idei, se propune a reglementa că, formarea profesională inițială a carabinierilor poate fi realizată, inclusiv și în cadrul Centrului de pregătire și perfecționare a carabinierilor, subdiviziune existentă și funcțională la ziua de azi. Propunerea vizată este valabilă și pentru articolul 19, ce ține de formarea profesională continuă.

Tot în articolul 18, la alineatul (4), se propune înlăturarea lacunei ca urmare a modificărilor operate la Legea nr. 162/2005 cu privire la statutul militarilor.

La articolul 22, sunt reglementate atribuțiile pe timp de pace ale IGC în aria de competență, ce vizează delimitarea clară a competențelor de menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice între Carabinieri și Poliție.

Necesită a menționa că, în Republica Moldova este constituit sistemul dual al forțelor de ordine care realizează procesul de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice.

Competențele operaționale de bază în domeniul ordinii și securității publice sunt divizate între Poliție și Carabinieri potrivit celor trei tipuri de misiuni executate:

- a) menținerea ordinii și securității publice;
- b) asigurarea ordinii și securității publice;
- c) restabilirea ordinii și securității publice.

Astfel, Poliția deține competență exclusivă în partea ce ține de menținerea ordinii și securității publice, fiind sprijinită, la necesitate, de alte autorități publice responsabile din subordinea Ministerului Afacerilor Interne sub coordonarea și comanda operativă a Poliției.

În aceeași ordine de idei, acțiunile de asigurare și restabilire a ordinii și securității publice reprezintă misiunea principală a Inspectoratului General de Carabinieri, fiind sprijinită, la necesitate, de alte autorități publice responsabile din subordinea Ministerului Afacerilor Interne sub coordonarea și comanda operativă a Carabinierilor.

Respectându-se principiul complementarității operaționale – Direcțiile regionale ale IGC vor fi sprijinite operațional de către subdiviziunile omoloage de Poliției și de către alte structuri de specialitate regionale la acțiuni de asigurare și restabilire a ordinii și securității publice, și invers, Direcțiile regionale ale Inspectoratului General la Poliției vor fi sprijinite de către Direcțiile regionale ale IGC în realizarea misiunilor de menținere a ordinii și securității publice.

Acest model de intervenție pe timp de pace, are menirea identificării fără echivoc a factorilor decidenți și responsabili de coordonarea acțiunilor de menținere, asigurare sau restabilire a ordinii și securității publice.

În prezent, cadrul normativ nu delimitează clar care este sfera de competență a IGC și care este sfera de competență a Poliției, iar pentru a nu lăsa loc de interpretări și ambiguități, prezentul proiect de lege prevede expres că IGC se va fi responsabil de componenta asigurării și restabilirii ordinii și securității publice, iar Inspectoratul General al Poliției – de menținerea ordinii și securității publice. Totodată, s-a reglementat un mecanism de cooperare și coordonare a cazurilor în care IGC este sprijinit de Inspectoratul General al Poliției și invers.

Acest mecanism urmează a fi dezvoltat prin acte normative emise de ministrul afacerilor interne. Efectele prognozate pe termen scurt, mediu și lung urmare a realizării procesului de delimitare clară a competențelor IGC:

- Intervenția rapidă și coordonarea eficientă a forțelor în procesul de asigurare și restabilire a ordinii și securității publice;
- Reducerea timpului de reacționare a Carabinierilor la nivel teritorial cu minimum 15 minute;
- Implementarea principiului celei mai apropiate patrulă/companie mobilă de intervenție.

Altă componentă în acest articol se referă la mandatarea de a asigura reacționarea la sesizările și comunicările cetățenilor, inclusiv la apelurile de urgență, excluderea atribuțiilor ce vizează:

- constatarea infracțiunilor;
- asigurarea pazei obiectivelor de importanță deosebită;

- ridicarea armelor, munițiilor și materialelor explozive;
- pe timp de asediu și de război, interzicerea sau limitarea circulației în anumite localități sau locuri și interzicerea înființării și activității formațiunilor paramilitare.

O atribuție nouă a IGC, se propune a reglementa că, formele de activitate, metodele, tehnicile și tacticile de intervenție, în domeniul de competență al Inspectoratului General de Carabinieri sunt aprobate de către Comandantul general sau de ministrul afacerilor interne.

De asemenea, în scopul evitării aplicabilității repetate a art. 19 alin (5) din Legea nr. 162/2005 privind statutul militarului (ce vizează plata soldelor), în ipoteza în care persona intenționează a fi transferată de la IGC în alta subdiviziune din cadrul MAI sau la aparatul central al MAI, să nu beneficieze repetat de plata soldelor.

Prin urmare, această norma va asigura o claritate/previzibilitate în acest sens (întrucât au existat litigii de precedent pe acest aspect) și va scuti bugetul IGC de o eventuala prejudiciere.

Astfel, se propune expunerea articolului 33 (*Dreptul la indemnizații*) într-o redacție nouă cu completarea altor alineate:

(2) În cazul eliberării, în mod repetat, din serviciul militar/special prin contract sau din serviciul public cu statut special, indemnizația unică se acordă în mărimea care exclude numărul soldelor lunare primite anterior.

(3) În cazul transferului carabinierului, în altă funcție cu statut special din cadrul subdiviziunilor Aparatului central sau autorităților administrative din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, prevederile art. 19 alin (5) din Legea nr. 162/2005 privind statutul militarului, nu se aplică.”.

La acest compartiment se raționează că, potrivit art. 2 din Legea nr. 219/2018 *„**Inspectoratul General de Carabinieri** este o autoritate specializată a statului, cu statut militar, aflată în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care are misiunea de a apăra drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei prin executarea atribuțiilor de menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice, de prevenire și descoperire a infracțiunilor și contravențiilor, de pază, protecție și apărare a obiectivelor diplomatice, a obiectivelor și bunurilor proprii și transporturilor speciale, de prevenire și combatere a terorismului, de asigurare a regimului stării de urgență, de asediu sau de război”.*

În continuare, conform art. 6 lit. e) din Legea menționată *„ministru aplică proceduri de personal în privința personalului Inspectoratului General de Carabinieri în conformitate cu competențele stabilite de Guvern”.*

Totodată, în temeiul pct. 9 subpct. 14 din Hotărârea Guvernului nr. 693/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, *„Conducerea Ministerului este exercitată de către **ministru**, care numește în funcții publice, **modifică, suspendă și încetează raporturile de serviciu** ale funcționarilor publici, inclusiv ale celor cu statut special, în condițiile legii”.*

Supletiv, anexa nr. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 778/2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia, statuează că, **Inspectoratul General de Carabinieri** este autoritate administrativă din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

Astfel, în cazul transferului carabinierului dintr-o subdiviziune a MAI în alta acesta este radiat din tabelul nominal al unității militare, fiind astfel stabilită

continuitatea serviciului în cadrul aceleiași structuri de stat, adică transferul, cu acordul personal, dintr-o autoritate administrativă a MAI, în alta.

În acest sens, conform art. 19 alin. (5) din Legea nr. 162 din 2005, ”*militarilor prin contract, eliberați din serviciul militar din diverse motive, cu excepția celor eliberați conform art.35 alin.(3) lit. e)-g), k), m) și o), care nu au vechimea în serviciu necesară pentru stabilirea pensiei li se acordă 3 solde lunare*”. Din sensul normei enunțate, reiese că plata a 3 solde lunare, se efectuează numai în cazul transferului prin eliberare **în altă structură de stat în care este prevăzut serviciul special**, însă în speță, se constată transferul la inițiativa militarului exprimat printr-un raport, în cadrul aceleiași structuri. Respectiv, cazul dat nu cade sub incidența prevederilor ce ar acorda carabinierului dreptul de a beneficia de 3 solde lunare.

Respectiv se face judicios a reglementa faptul că, în cazul transferului carabinierului, în altă funcție cu statut special din cadrul subdiviziunilor Aparatului central sau autorităților administrative din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, prevederile art. 19 alin (5) din Legea nr. 162/2005 privind statutul militarului, nu se aplică, adică, achitarea celor 3 solde lunare nu vor avea efect juridic.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea selectată pentru proiectul de act normativ a fost considerată cea mai viabilă datorită faptului că oferă o soluție integrată, coerentă și eficientă pentru procesul decizional al IGC, abordând atât aspectele de gestionare organizațională, de management, atribuții, cât și cele de resurse umane. Aceasta opțiune asigură continuitatea activității IGC, respectă cerințele legale și contribuie la îmbunătățirea semnificativă a calității și eficienței realizării atribuțiilor de serviciu în folosul comunității, statului, ordinii și securității publice.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Prin îmbunătățirea cadrului normativ de reglementare al Inspectoratului General de Carabinieri și ajustarea acestuia la realitățile și necesitățile actuale, înlăturarea neconcordanțelor și vidurilor legislative în raport cu alte acte normative conexe în vederea asigurării caracterului complet și obiectiv de punere în aplicare a Legii nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, proiectul va contribui la consolidarea capacităților sistemului de ordine și securitate publică în vederea asigurării unui răspuns profesionist, eficient și rapid la provocările specifice Inspectoratului General de Carabinieri, colaborarea și sprijinul reciproc cu Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră pe componentele de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice, precum și înlăturarea neajunsurilor constatate prin prisma Analizei Funcționale a Inspectoratului General de Carabinieri, dar și fortificarea segmentului de protecție al Carabinierului.

4.2 Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu implică, la etapa inițială, cheltuieli adiționale sau alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat, ținându-se cont de faptul că alte sarcini și atribuții decât cele reglementate la moment nu se impun și nu se modifică structura și efectivul-limită al Inspectoratului General de Carabinieri.

4.3 Impactul asupra sectorului privat

Din perspectiva atribuțiilor carabinierului pe timp de pace și pe timpul declarării stării de asediu sau a stării de război, proiectul va contribui la îmbunătățirea calității serviciilor, va asigura un răspuns mai prompt și eficient la diverse situații specifice care pot afecta atât statul, cât companiile private.

Acest lucru este esențial pentru menținerea ordinii publice și asigurarea siguranței cetățeanului, în cazul anumitor situații critice care necesită intervenție rapidă. O capacitate de răspuns îmbunătățită va contribui la minimizarea pierderilor materiale și umane, asigurând continuitatea operațiunilor și protejând investițiile private, ceea ce influențează în mod direct mediul de afaceri.

O comunitate mai sigură și mai bine pregătită pentru a răspunde la situațiile specifice și de criză este atractivă pentru investiții și dezvoltare economică, ceea ce va avea un efect pozitiv pe termen lung asupra sectorului privat.

4.4 Impactul social

Proiectul va îmbunătăți considerabil calitatea vieții cetățenilor prin o mai bună gestionare a situațiilor specifice și de criză.

Totodată, proiectul va îmbunătăți calitatea acțiunilor asigurare, menținere și restabilire a ordinii și securității publice în timpul evenimentelor publice, delimitându-se clar competențele carabinierilor și Poliției, fapt care reduce nivelul de stres și anxietate al populației, oferindu-le oamenilor siguranța și încrederea că beneficiază de ajutor rapid și eficient. Aceasta va crea un sentiment sigur și stabil în comunitate, contribuind la o viață mai liniștită și mai satisfăcătoare pentru cetățeni.

4.4.1 Impactul asupra datelor cu caracter personal

Deși art. 22 alin. (9) din Legea nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri reglementează faptul că Inspectoratul General de Carabinieri poate crea, deține și gestiona registre digitalizate și sisteme informaționale, baze și fișiere de date în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale funcționale, indispensabil acestea se vor realiza cu respectarea cadrului normativ privind protecția datelor cu caracter personal și privind registrele.

Astfel, prin proiectul înaintat nu va fi afectat domeniul protecției datelor cu caracter personal.

Totodată, prin legea existentă, IGC asigură continuarea aplicării unor măsuri riguroase de protecție, transparență și securitate.

Acest demers va întări încrederea publicului în serviciile carabinierilor și va asigura că datele personale sunt tratate cu respectul și protecția necesară.

4.4.2 Impactul asupra echității și egalității de gen

Potrivit prevederilor art. 4 din Legea nr. 219/2018, Inspectoratul General de Carabinieri își desfășoară activitatea în interesul persoanei și al comunității, în baza principiilor legalității, imparțialității, profesionalismului, responsabilității, nediscriminării, respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, răspunderii personale, integrității profesionale, transparenței și cooperării.

Astfel, noile prevederi nu vor influența în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen.

Pe baza respectării principiilor prevăzute de Legea nr. 219/2018, proiectul oferă măsuri menite să elimine discriminarea și să promoveze oportunitățile egale în toate domeniile vieții sociale.

4.5 Impactul asupra mediului

Proiectul nu presupune impact asupra mediului

4.6 Alte impacturi și informații relevante
Nu se aplică.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Prezentul proiect nu presupune armonizarea legislației naționale la prevederile legislației Uniunii Europene.
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu se aplică.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
După definitivarea proiectului, prin cererea nr. 38/4424 din 11.11.2024, proiectul a fost adresat Cancelariei de Stat, pentru înregistrare și anunțate în cadrul ședinței secretarilor generali ai ministerelor. Ulterior, prin scrisoarea nr. 31/03-06-13189 din 02.12.2024, proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, în temeiul prevederilor pct. 201 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, Cancelaria de Stat a restituit proiectul pentru examinare suplimentară. Respectiv, după înlăturarea neajunsurilor expuse de Cancelaria de Stat, proiectul a fost ajustat și definitivat, iar la 10.12.2024, prin scrisoarea nr. 38/4795 a fost expediat suplimentar în adresa Cancelariei de Stat spre înregistrare și anunțarea în cadrul ședinței secretarilor generali ai ministerelor. Prin urmare, proiectul a fost înregistrat cu numărul unic 1104/MAI/2024 și prin scrisoarea nr. 18-69-13822 a fost supus procedurii de avizare de către: Ministerul Apărării, Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății, Serviciul de informații și securitate, Serviciul de protecție și Pază de Stat, Cancelaria de Stat și Aparatul Președintelui Republicii Moldova. În rezultatul procesului de avizare, toate avizele autorităților interesate au fost luate în considerare, proiectul fiind ajustat conform obiecțiilor și propunerilor, acestea fiind relatate în sinteza obiecțiilor și propunerilor. Pe marginea propunerilor care nu au fost acceptate, au fost formulate argumentele de rigoare. Prin avizul Serviciului de informații și securitate s-a propus a face o claritate în atribuția cu care este mandatat IGC pe timp de pace, adică „<i>exercită pe timp de pace atribuții polițienești</i>”. Potrivit specificului activității polițienești, atribuțiile polițienești, reprezintă un ansamblu de sarcini, competențe și responsabilități legale care definesc rolul poliției într-o societate. Acestea sunt realizate prin activități de urmărire penală, expertiză, activități speciale de investigații, însă, la modul practic acestea sunt improprii pentru IGC. În acest context, potrivit proiectului, la art. 2 alin (2) cuvintele: „atribuții polițienești,” s-a propus a fi substituite cu cuvintele: „atribuții de ordine și securitate publică”. Totodată, în procesul de avizare și consultare a proiectului, au apărut mai multe opinii referitoare la propunerea de modificare a structurii IGC, în contextul în care aceste propuneri urmăresc doar scopul de a aduce în concordanță cu reglementările actuale în materia structurii organizatorice a IGC.

Astfel, potrivit argumentelor autorilor avizelor, nu a fost găsite raționamente cu privire la:

- a) propunerea de reglementare în lege a **companiilor mobile de intervenție**;
- b) propunerea de scoate în evidență prin lege a **Centrului de pregătire și perfecționare a carabinierilor**;
- c) încadrarea prin lege în structura IGC a **subdiviziunii cu destinație specială**;
- d) menținerea în structura IGC a termenului de **subdiviziuni de suport operațional**.

În această ordine de idei, călăuzindu-ne de propunerile parvenite în procesul de avizare și prevederile actelor normative care reglementează activitatea altor autorități administrative din subordinea Ministerului Afacerilor Interne (*Ex. art. 14 din Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, art. 5² din Legea nr. 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră*) în materie de reglementare a **subdiviziunii specializate**, reieșind din faptul că prin termenul de **subdiviziuni de suport operațional** întrunește în sine și Centrul de pregătire și perfecționare a carabinierilor și subdiviziuni cu destinație specială, în vederea asigurării coerenței logicii normative, s-a acceptat propunerile de modificare a art. 9 alineatul (1), cu următorul cuprins:

„(1) Inspectoratul General de Carabinieri are următoarea structură:

- a) Comandamentul General;
- b) direcții regionale cu unități militare din subordine;
- c) subdiviziuni specializate.”.

Respectiv, definirea acestora va face obiectul de reglementare în procesul de amendare a Hotărârii Guvernului nr. 332/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General de Carabinieri.

În contextul raționamentelor descrise, se consideră necesar completarea proiectului cu articolul 11¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 11¹ Subdiviziunile specializate ale Inspectoratului General de Carabinieri

(1) În vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice ale Inspectoratului General de Carabinieri, prin ordinul ministrului afacerilor interne, la propunerea Comandantului general, se înființează subdiviziuni specializate ale Inspectoratului General de Carabinieri.

(2) Subdiviziunile specializate sunt unități subordonate Comandantului general al Inspectoratului General de Carabinieri fără statut de persoană juridică cu competență teritorială generală.

(3) Regulamentele de activitate ale subdiviziunilor specializate ale Inspectoratului General de Carabinieri se aprobă de către Comandantul general al acestuia.”.

În procesul de avizare, a parvenit propunerea din partea instituției Aparatului Președintelui Republicii Moldova privind examinarea posibilității de modificare a Legii nr. 219/2018, în sensul revizuirii modalității de numire/revocare/eliberare în/din funcție a Comandantului general al Inspectoratului General de Carabinieri, similar procedurii de numire și revocare în/din funcție a Șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale, Comandant al Armatei Naționale, întrucât Inspectoratul General de Carabinieri este o autoritate specializată a statului, cu statut militar, și totodată, componentă a forțelor armate

În acest sens, autorul avizului propune modificarea art. 10 alin. (2) în vederea reinstaurării competenței Președintelui Republicii Moldova – Comandant Suprem al Forțelor Armate privind numirea și destituirea din funcție a Comandantului General al Inspectoratului General de Carabinieri, ținând cont de statutul militar pe care îl are Inspectoratul General de Carabinieri.

În argumentarea propunerii, autorul avizului a menționat că, legislația Republicii Moldova a cunoscut reglementări privind conducerea duală a componentelor Forțelor Armate (Armata Națională și Trupele de Carabinieri), conform cărora Ministrul Apărării este numit împreună cu cabinetul de miniștri, iar Șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, comandant al Armatei Naționale – de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Guvernului.

Redacția Legii nr. 219/2018, nu urmează această practică, limitând capacitatea de control a șefului statului, având în vedere faptul că acesta poartă răspundere pentru starea sistemului național de apărare. Această practică divergentă contravine logicii legislative potrivit căreia Trupele de Carabinieri sunt parte componentă a Forțelor Armate, conducerea cărora, pe timp de pace și de război, se efectuează de către Comandamentul Suprem al Forțelor Armate, în frunte cu Președintele Republicii Moldova – Comandant Suprem al Forțelor Armate.

Astfel, numirea în funcție a Comandantului general al Inspectoratului General de Carabinieri, prin hotărârea Guvernului creează două tipuri de lanțuri de comandă alternative.

Acest fapt poate provoca întârzieri și conflicte de competență în cazurile excepționale în care Comandamentul Suprem va exercita conducerea Forțelor Armate.

Analizând actele normative în vigoare, se statuează că, raționează că, în conformitate cu prevederile art. 25 alin. (2) lit. i) din Legea nr. 345/2003 privind apărarea națională, *Președintele Republicii Moldova numește în și destituie din funcție, în modul stabilit de legislație, la propunerea Guvernului, ofițerii Comandamentului Suprem al Forțelor Armate, cu excepția Comandantului general al Inspectoratului General de Carabinieri.*

Ținându-se cont de aspectele legislative menționate, în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (2) din Legea nr. 345/2003 privind apărarea națională, la declararea stării de asediu sau de război, unitățile (subunitățile) Inspectoratului General de Carabinieri participă la operații (acțiuni) de apărare a țării sub ***conducerea Statului Major General al Forțelor Armate.***

Totodată, prevederile pct. 6 din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941/2006, statuează că, *Numirea în și destituirea din funcția șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale, acordarea gradelor militare supreme prevăzute de lege sunt efectuate pe baza decretelor Președintelui Republicii Moldova.*

Numirea în și destituirea din funcție a comandantului general al Inspectoratului General de Carabinieri se efectuează prin hotărâre de Guvern.

Același Regulament, la pct. 27 lit. e), ***reglementează dreptul Guvernului la încadrarea în serviciul militar prin contract pentru Comandantul general al Inspectoratului General de Carabinieri.***

Totodată, potrivit pct. 46 lit. f) din Regulamentul enunțat, ***Guvernul numește în funcție și eliberează din funcție Comandantul general al Inspectoratului General de Carabinieri.***

De asemenea, potrivit pct. 137 lit. d), ***eliberarea din serviciul militar prin contract al Comandantului general al Inspectoratului General de Carabinieri, are loc prin hotărâre de Guvern.***

Urmând propunerea și argumentele de rigoare din partea instituției Președintelui Republicii Moldova și manifestarea de voință politică pentru a asigura o asemenea reglementare, se impune ajustarea și armonizarea altor prevederi ale actelor normative.

În acest sens, călăuzindu-ne de prevederile Art. II din proiect, în care se menționează că *Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va modifica actele sale normative în conformitate cu aceasta*, se acceptă condiționat propunerea autorului, respectiv, aceste prevederi vor produce efectul la modificarea și intrarea în vigoare a actelor normative aferente acestei inițiative, ce vor fi supuse amendării ulterioare.

Altă componentă ce s-a propus a fi revizuită în proiect cu privire la excluderea din art. 22 alin. (6) a literelor e) – h), întrucât nu este adusă claritate cine va asigura realizarea acestor atribuții, dacă se vor exclude din lege.

Astfel, urmare revizuirii propunerilor, s-a acceptat excluderea la art. 22 alin. (6) a anumitor norme, ce sunt prevăzute la lit. e) și h), ce vizează atribuțiile Inspectoratului General de Carabinieri:

e) ridică arme, muniții și materiale explozive în conformitate cu legislația în vigoare;

[...]

h) execută măsuri de interzicere privind înființarea și activitatea formațiunilor paramilitare.

În acest context, atribuțiile ce vizează controlul de stat și circuitul armelor, munițiilor și altor materiale explozive sunt realizate în exclusivitate de către Poliție, în condițiile art. 19 lit. g) din Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului și Legii nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, acțiuni care se dispun de către organul competent care a acordat acest drept.

Totodată, potrivit art. 3 alin. (1¹) din Legea nr. 283 privind activitatea particulară de detectiv și pază, activitatea particulară de pază se desfășoară în bază de autorizație, eliberată de organul de specialitate al Ministerului Afacerilor Interne, care în conformitate cu prevederile pct. 9 alin. (2) lit. j) Poliția exercită controlul asupra activității organizațiilor particulare de detectiv și de pază.

Cu referire la norma propusă, ce vizează că: „formele de activitate, metodele, tehnicile și tacticile de intervenție, în domeniul de competență al Inspectoratului General de Carabinieri sunt aprobate de către Comandantul general sau de ministrul afacerilor interne”, de Ministerul Apărării s-a propus revizuită acesteia, pentru a delimita competențele Comandantului general de cele ale ministrului afacerilor interne.

Astfel, s-a acceptat propunerea autorului avizului, respectiv, se reglementează la articolul 22 că, formele de activitate în domeniul de competență al Inspectoratului General de Carabinieri sunt aprobate de Comandantul general al acestuia, iar procedeele și tacticile de intervenție ale carabinierilor, în domeniul menținerii,

asigurării și restabilirii ordinii și securității publice sunt aprobate de ministrul afacerilor interne, norma fiind adusă în concordanță cu prevederile art. 21 alin. (2) din Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului.

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, la 02.04.2024, Ministerul Afacerilor Interne a publicat pe pagina web: www.particip.gov.md, anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-guvernului-privind-aprobarea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr-2192018-cu-privire-la-inspectoratul-general-de-carabinieri/12308>

Totodată, la 31.12.2024, proiectul, nota de fundamentare și tabelul comparativ au fost plasate pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md la compartimentul Transparența / Consultări publice cu indicarea persoanei responsabile de recepționarea recomandărilor din partea părților interesate, precum și a datelor de contact ale acestuia:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr-2192018-cu-privire-la-inspectoratul-general-de-carabinieri/13736>.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi supus expertizelor anticorupție și expertizei juridice, conform art. 35 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

La 14.01.2025, prin demersul nr. 38/101, proiectul a fost supus expertizei juridice și anticorupție.

Totodată, având în vedere prevederile pct. 231 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul a fost prezentat pentru informare tuturor participanților la procesul de avizare, care pot notifica autorul proiectului (Ministerul Afacerilor Interne), printr-o scrisoare, în termen de 5 zile lucrătoare, privind menținerea obiecțiilor expuse în procesul de avizare.

Prin urmare, prin notificarea Ministerului Apărării și Ministerului Sănătății, s-a comunicat lipsa de obiecții și propuneri.

Ulterior, prin Raport de expertiză anticorupție (*ELO25/10296 din 22.01.2025*) au fost formulate Concluziile expertizei cu mențiunea:

- Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne și are drept scop soluționarea deficiențelor sau lacunelor legislative identificate, dar și din perspectiva reglementării procesului de regionalizare a sistemului de ordine și securitate publică.

- Proiectul propune modificarea Legii nr.219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, care oferă o claritate locului și rolului Inspectoratului în sistemul afacerilor interne și în stat, atât pe timp de pace, care exercită atribuții polițienești, cât și pe timp de asediu sau de război, care exercită atribuții militare specifice Forțelor Armate.

- Reieșind din argumentele prezentate de autor în nota de fundamentare, proiectul promovează interesul Inspectoratului General de Carabinieri privind îmbunătățirea cadrului normativ de reglementare al Inspectoratului și ajustarea acestuia la realitățile și necesitățile actuale, înlăturarea neconcordanțelor și vidurilor legislative în raport cu alte acte normative conexe în vederea asigurării caracterului complet și obiectiv de punere în aplicare a Legii nr. 219/2018 cu

privire la Inspectoratul General de Carabinieri, ceea ce este conform interesului public.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Urmare aprobării proiectului, urmează a fi operate modificări și aducerea în concordanță Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General de Carabinieri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 332/2019 și după caz, ale acte normative tangente.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Aprobarea prezentului proiect va genera integrarea actului normativ referitor la Inspectoratul General de Carabinieri în cadrul normativ existent și va implica actualizarea reglementărilor interne, monitorizarea implementării și comunicarea eficientă a modificărilor. Acest proces va contribui la asigurarea unei aplicări eficiente și conforme a noilor reglementări, îmbunătățind astfel calitatea și eficiența activității IGC.

Ministra afacerilor interne

Daniella MISAIL-NICHITIN